

Izvajanje obveznega doseganja prihrankov energije v Sloveniji

Ministrstvo za infrastrukturo

mag. Mojca Vendramin
Maribor, september 2016

AN URE 2020

Skladno s 3. členom Direktive o energetske učinkovitosti (2012/27/EU) si je Slovenija zastavila

cilj izboljšanja energetske učinkovitosti do leta 2020,

tako da poraba primarne energije v letu 2020 ne bo presegla 7,125 mio. toe (82,86 TWh).

Uredba o zagotavljanju prihrankov energije

7. člen Direktive o energetske učinkovitosti

Sistemi obveznosti energetske učinkovitosti

•1. Vsaka država članica določi sistem obveznosti energetske učinkovitosti. Brez poseganja v odstavek 2 se s tem sistemom zagotovi, da distributerji energije in/ali podjetja za maloprodajo energije, določeni kot zavezane strani v skladu z odstavkom 4, ki delujejo na ozemlju posamezne države članice, do 31. decembra 2020 dosežejo cilj skupnega prihranka končne energije.

•**Navedeni cilj je v obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 najmanj enak doseganju novih letnih prihrankov v višini 1,5 % letne količine prodane energije končnim odjemalcem s strani vseh distributerjev energije** ali vseh podjetij za maloprodajo energije glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2013. Iz tega izračuna se lahko deloma ali v celoti izključi količina prodane energije, ki se uporablja za prevoz.

•Države članice določijo, kako bodo izračunani novi prihranki iz drugega pododstavka porazdeljeni v celotnem obdobju.

•2. Vsaka država članica lahko ob upoštevanju odstavka 3:

•(a) **pri izračunu, ki je določen v drugem pododstavku odstavka 1, uporabi vrednost 1 % v letih 2014 in 2015, 1,25 % v letih 2016 in 2017 ter 1,5 % v letih 2018, 2019 in 2020;**

•(b) izključi iz izračuna vso ali del količine prodane energije, ki se uporablja v industrijskih dejavnostih, navedenih v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES;

•(c) **dovoli, da se prihranek energije, dosežen v sektorjih pretvorbe, distribucije in prenosa energije, vključno z infrastrukturami za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje,** na podlagi izvajanja zahtev iz člena 14(4), točke (b) člena 14(5) in člena 15(1) do (6) in (9), upošteva pri prihranku energije, ki je določen v odstavku 1, in

•(d) pri prihranku energije, ki je določen v odstavku 1, upošteva prihranek energije, ki izhaja iz posameznih ukrepov, ki se po novem izvajajo od 31. decembra 2008 in so še vedno učinkoviti leta 2020 ter jih je mogoče meriti in preverjati.

Uredba o zagotavljanju prihrankov energije

7. člen Direktive o energetske učinkovitosti

Sistemi obveznosti energetske učinkovitosti

- 3. Uporaba odstavka 2 **ne povzroči, da je prihranek energije iz odstavka 1 manjši za več kot 25 %**. Države članice, ki uporabijo odstavek 2, o tem uradno obvestijo Komisijo do 5. junija 2014, vključno z elementi iz odstavka 2, ki jih uporabijo, in izračunom njihovega učinka na prihranek energije iz odstavka 1.
- 4. Brez poseganja v izračun prihranka energije za doseganje cilja v skladu z drugim pododstavkom odstavka 1 vsaka država članica za namene prvega podsodstavka odstavka 1 na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril določi, kateri distributerji energije in/ali podjetja za maloprodajo energije, ki delujejo na njenem ozemlju, so zavezane strani, in **lahko mednje vključi distributerje ali podjetja za maloprodajo goriva za prevoz, ki delujejo na njenem ozemlju**. Prihranek energije, ki je potreben za izpolnitev obveznosti, zavezane strani dosežejo pri končnih odjemalcih, ki jih po potrebi določi država članica, neodvisno od izračuna iz odstavka 1, ali če države članice tako odločijo, s potrjenimi prihranki drugih strani, kakor je opisano v točki (b) odstavka 7.
- 5. Države članice prihranke energije, ki jih zahtevajo od vsake zavezane strani, izrazijo v porabi končne ali primarne energije. Metoda, izbrana za izražanje zahtevanih prihrankov energije, se uporabi tudi za izračun prihrankov, ki jih uveljavljajo zavezane strani. Uporabijo se pretvorbeni faktorji iz Priloge IV.SL 14.11.2012 Uradni list Evropske unije L 315/15 (1) UL L 216, 20.8.2009, str. 76.
- 6. Države članice zagotovijo, da se prihranki, ki izhajajo iz odstavkov 1, 2 in 9 tega člena ter člena 20(6), izračunajo v skladu s točkama 1 in 2 Priloge V. **Vzpostavijo sisteme za merjenje, nadzor in preverjanje, v okviru katerih se preveri vsaj statistično pomemben delež in reprezentativen vzorec ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti**, ki jih sprejmejo zavezane strani. To merjenje, nadzor in preverjanje se izvaja neodvisno od zvezanih strani.
- 7. V okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti lahko države članice:
 - (a) v sprejete obveznosti varčevanja vključijo zahteve s socialnim ciljem, tudi zahtevo, da se delež ukrepov za energetske učinkovitost prednostno izvede v gospodinjstvih, ki jih je prizadela energetska revščina, ali v socialnih stanovanjih;
 - (b) zezanim stranem dovolijo, da pri svoji obveznosti upoštevajo potrjene prihranke energije, ki so jih dosegli ponudniki energetskih storitev ali druge tretje strani, tudi kadar zavezane strani prek drugih organov, ki jih je odobrila država, ali prek javnih organov spodbujajo ukrepe, ki lahko vključujejo tudi formalna partnerstva, vendar to ni nujno, in so lahko kombinirani z drugimi viri financiranja. Kadar države članice to dovolijo, potem zagotovijo, da je vzpostavljen postopek odobritve, ki je jasen, pregleden in odprt za vse udeležence na trgu ter katerega cilj je zmanjšanje stroškov potrjevanja;

Uredba o zagotavljanju prihrankov energije

7. člen Direktive o energetske učinkovitosti

Sistemi obveznosti energetske učinkovitosti

- (c) zavezanim stranem dovolijo, da upoštevajo prihranke, dosežene v zadevnem letu, kot če bi bili doseženi v enem od preteklih štirih ali naslednjih treh let.
- 8. Države članice enkrat letno objavijo vse prihranke energije, ki jih je dosegla vsaka zavezana stran ali vsaka podkategorija zavezane strani v okviru sistema.
- Države članice zagotovijo, da zavezane strani na zahtevo predložijo:
 - (a) zbirne statistične podatke o svojih končnih odjemalcih (in opredelijo bistvene spremembe v primerjavi s predhodnimi podatki) in
 - (b) trenutne podatke o porabi končnih odjemalcev, po potrebi vključno z diagrami porabe, delitvijo odjemalcev in njihovo geografsko lokacijo, pri tem pa v skladu z veljavno zakonodajo Unije zagotovijo nedotakljivost in zaupnost zasebnih ali poslovno občutljivih podatkov.
- Taka zahteva ne mora biti podana več kot enkrat na leto.
- 9. Države članice lahko kot alternativo možnosti določitve sistema obveznosti energetske učinkovitosti iz odstavka 1 sprejmejo druge ukrepe politike za doseg prihranka energije pri končnih odjemalcih, če navedeni ukrepi politike izpolnjujejo merila, določena v odstavkih 10 in 11. Letni novi prihranek energije, ki se doseže s tem pristopom, je enak novemu prihranku energije, ki je določen v odstavkih 1, 2 in 3. Države članice lahko sisteme obveznosti **združijo z alternativnimi ukrepi politike, vključno z nacionalnimi programi za energetske učinkovitost**, če pri tem ohranijo enakost.
- Ukrepi politike iz prvega pododstavka lahko vključujejo naslednje ukrepe politike ali njihove kombinacije, vendar nanje niso omejeni:
 - (a) davek na energijo ali ogljikov dioksid, ki zmanjša porabo končne energije;
 - (b) programe in instrumente financiranja ali davčne spodbude, ki vodijo k uporabi energetske učinkovite tehnologije ali tehnik in zmanjšajo porabo končne energije;
 - (c) predpise ali prostovoljne sporazume, ki vodijo k uporabi energetske učinkovite tehnologije ali tehnik in zmanjšajo porabo končne energije;

Uredba o zagotavljanju prihrankov energije

7. člen Direktive o energetske učinkovitosti

Sistemi obveznosti energetske učinkovitosti

- (d) standarde in norme, katerih namen je izboljšati energetske učinkovitost izdelkov in storitev, tudi stavb in vozil, razen če so ti obvezni in se uporabljajo v državah članicah na podlagi zakonodaje Unije;
- (e) sisteme za energetske označevanje, razen tistih, ki so obvezni in se uporabljajo v državah članicah na podlagi zakonodaje Unije;
- (f) usposabljanje in izobraževanje, vključno s svetovalnimi programi za energetiko, ki vodijo v uporabo energetske učinkovite tehnologije ali tehnik in zmanjšajo porabo končne energije.
- Države članice do 5. decembra 2013 uradno obvestijo Komisijo o ukrepih politike, ki jih nameravajo sprejeti za namene prvega pododstavka in člena 20(6) v skladu z okvirom iz točke 4 Priloge V, ter prikažejo, kako naj bi dosegle zahtevani prihranek. Pri ukrepih politike iz drugega pododstavka in člena 20(6) je iz tega uradnega obvestila razvidno, kako so izpolnjena merila iz odstavka 10. Pri ukrepih politike, razen tistih iz drugega pododstavka ali člena 20(6), države članice pojasnijo, kako je dosežena enaka stopnja prihranka, spremljanja in preverjanja. Komisija lahko predlaga spremembe v treh mesecih po prejemu uradnega obvestila.
- 10. Brez poseganja v odstavek 11 so merila za ukrepe politike, sprejete na podlagi drugega pododstavka odstavka 9 in člena 20(6), naslednja: SL L 315/16 Uradni list Evropske unije 14.11.2012
 - (a) ukrepi politike določajo najmanj dve vmesni obdobji do 31. decembra 2020 in zagotavljajo uresničitev ravni zastavljenih ciljev, določene v odstavku 1;
 - (b) opredeljena je odgovornost vseh pooblaščenih strani, udeleženih strani oziroma javnih organov izvajalcev;
 - (c) prihranki energije, ki jih je treba doseči, so določeni pregledno;
 - (d) prihranki energije, ki so določeni ali ki naj bi jih dosegli z ukrepom politike, so izraženi kot poraba končne ali primarne energije, pri čemer se uporabljajo pretvorbni faktorji, določeni v Prilogi IV;
 - (e) prihranki energije se izračunajo z uporabo metod in načel, določenih v točkah 1 in 2 Priloge V;
 - (f) prihranki energije se izračunajo z uporabo metod in načel, določenih v točki 3 Priloge V;
 - (g) udeležene strani predložijo, razen če to ni izvedljivo, in objavijo letno poročilo o doseženih prihrankih energije;
 - (h) zagotovi se spremljanje rezultatov in predvidijo se ustrezni ukrepi, če napredek ni zadovoljiv;
 - (i) vzpostavi se sistem nadzora, ki vključuje tudi neodvisno preverjanje statistično pomembnega deleža ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, in
 - (j) vsako leto se objavijo podatki o letnem trendu prihrankov energije.
- 11. Države članice zagotovijo, da sta davka iz točke (a) drugega pododstavka odstavka 9 skladna z merili iz točk (a), (b), (c), (d), (f), (h) in (j) odstavka 10.
 - Države članice zagotovijo, da so predpisi in prostovoljni sporazumi iz točke (c) drugega pododstavka odstavka 9 skladni z merili iz točk (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (i) in (j) odstavka 10.
 - Države članice zagotovijo, da so drugi ukrepi politike iz drugega pododstavka odstavka 9 in nacionalni skladi za energetske učinkovitost iz člena 20(6) skladni z merili iz točk (a), (b), (c), (d), (e), (h), (i) in (j) odstavka 10.
- 12. Države članice zagotovijo, da se **v primeru prekrivanja ukrepov politike ali posameznih ukrepov prihrankov energije ne šteje dvojno.**

Uredba o zagotavljanju prihrankov energije

- 2010-2014 Uredba o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih (1% iz prispevka, veliki zavezanci – brez prometa)
- Spremenjena shema v 2015 (dobavitelji na lasten račun, vključen promet, Eko sklad)
- Metode za izračun prihrankov - dodatnost, Pravilnik o metodah za določanje prihrankov energije (2010, 2013, 2015)
- aktivnost zavezanca, dvojno štetje, poročanje, kontrola in nadzor – reprezentativen vzorec (AE, Eko sklad)

Uredba o zagotavljanju prihrankov energije

- Izjeme: novi EZ-1 v 2018 (mali dobavitelji in dobavitelji lesne biomase)
- Razvoj metod, priročnik z orodjem, pravilnik
- Nova Direktiva EED: 1,5% do 2030, energetska revščina, OVE na stavbi v omejenem obsegu

Cilj - Izračun potrebnih doseženih prihrankov energije

	2010	2011	2012
končna poraba (GWh)	58.127	58.210	57.207
končna poraba brez neenergetske rabe in prometa (GWh)	35.823	35.031	33.768
povprečje 2010 - 2012 (GWh)		34.874	

Izhodišče za izračun prihrankov na nivoju RS je letno povprečje končne porabe energije, od katere je odšteta neenergetska raba in poraba energije v prometu, v obdobju 2010 do 2012.

Ob upoštevanju izjem so obvezno doseženi prihranki energije po posameznih letih:

GWh	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj
	349	349	349	349	349	349	349	
		349	349	349	349	349	349	
			436	436	436	436	436	
				436	436	436	436	
					523	523	523	
						523	523	
							523	
skupaj	349	697	1.133	1.569	2.092	2.616	3.139	11.596

Izpolnjevanje obveznosti doseganja prihrankov energije (7. člen Direktive)

GWh	2014	2015
Notificirano pri EK	349	349
Doseženo	204	227
- v %	58 %	65 %

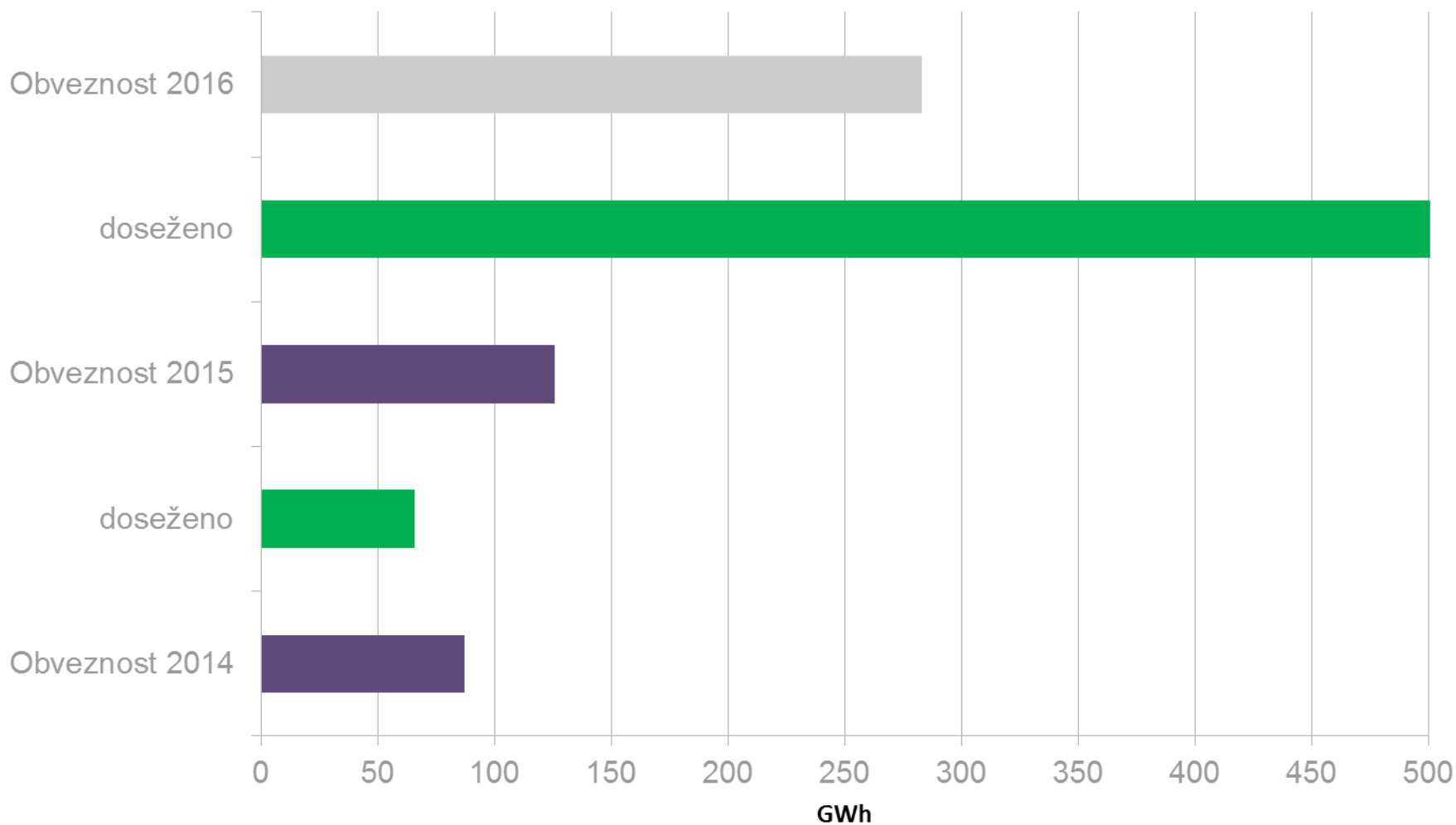

Shema obveznega doseganja prihrankov energije

Prihranki energije, v GWh na leto	Dobavitelji - zavezanci	Alternativni ukrep - Eko sklad
Obveznost 2014	87	262
- <i>doseženo</i>	<i>66</i>	<i>138</i>
Obveznost 2015	126	262
- <i>doseženo 2015</i>	<i>502</i>	<i>102</i>
Obveznost 2016	283	262

Doseganje obveznosti dobaviteljev energije

Zavezanci v 2015

183

62 ni izpolnilo obveznosti: mali

(1,2 % delež v prodani energiji oz. 2 GWh prihrankov, po številu 22%, 88% od tega biomasa)

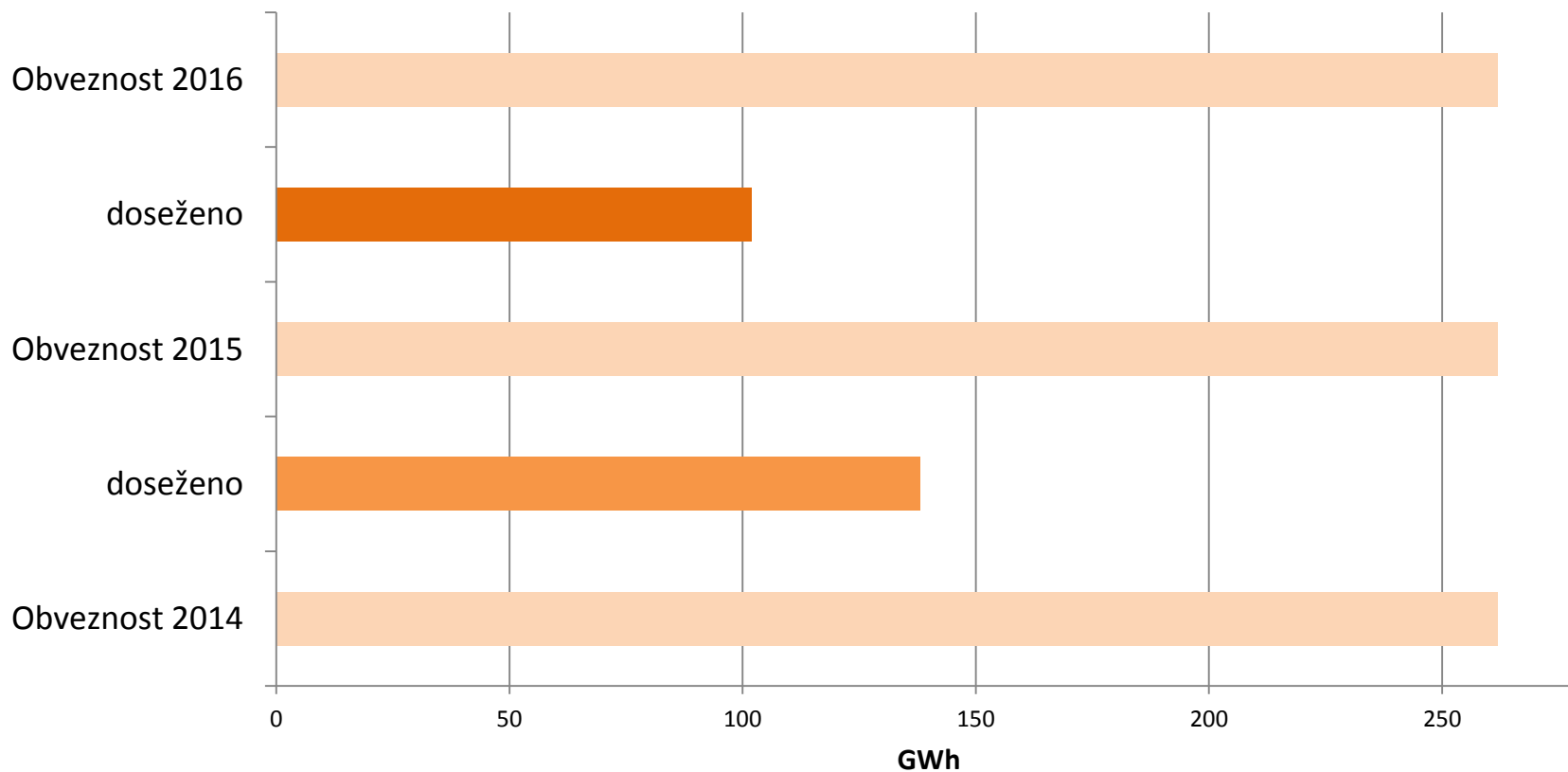
50 % tekoča goriva

prihranki sorazmerni po gorivih

Alternativni ukrep

Eko sklad

Sistem nadzora in preverjanja prihrankov energije

- Eko sklad na terenu preveri izvedbo **0,25 % izvedenih ukrepov** znotraj posameznega javnega poziva (Poslovni in finančni načrt Eko sklada 2016).
- Agencija za energijo je pooblaščen, da kot neodvisni organ, spremlja in preverja dosežene prihranke končne energije,
Agencija naključno izbere zavezance, pri katerih bo preverila **pristnost in pravilnost poročanih podatkov** o prihranjeni končni energiji glede na posamezne izvedene ukrepe in z njihovo izvedbo dosežene prihranke energije.

Pooblaščen osebe agencije bodo primerjale poročane dosežene prihranke s pregledi dokumentacije in izvedbe posameznih energetske storitev oziroma ukrepov pri zavezancih. V sistem preverjanja vključeni ukrepi na podlagi katerih je bilo doseženih od **2,5 % do 5 % prihrankov energije**.

Sistem nadzora in preverjanja prihrankov energije - AE

Pooblaščene osebe agencije bodo pri izbranem zavezancu preverile:

- podatke o doseženih prihrankih energije na posameznih izvedenih ukrepih
- doprinos zavezanca,
- izvedbo in ročnost ukrepa,
- metodološko opredeljen prihranek,
- točnost poročanih doseženih prihrankov.

Nov pravilnik o metodah

- nova metoda za PV
- popravljene metode za: TČ, aditiviranje goriv, upravljanje energije, energetske preglede
- septembra v javno obravnavo

HVALA ZA POZORNOST!

http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/porocilo_izvajanje_an_ure_za_2015.pdf

mojca.vendramin@gov.si